

Listopad 2011 r.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku

INDYKATORY PODLASKIEJ GOSPODARKI

**Podlaskie Obserwatorium
Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych**

Wojewódzki Urząd Pracy
PUBLIKACJA
BEZPŁATNA

Indykatory Podlaskiej Gospodarki opracowują pracownicy Podlaskiego Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych w następującym składzie:

1. Marzanna Wasilewska
2. Edyta Dąbrowska
3. Marta Marzena Sosnowska

Opracowanie jest dostępne wyłącznie w formie elektronicznej na stronie internetowej Podlaskiego Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl/default.aspx?docId=2>

1. RYNEK PRODUCENTA

Wykres 1. Produkcja sprzedana przemysłu w woj. podlaskim w okresie: listopad 2010r. – listopad 2011r.
(w mln zł, w cenach bieżących).

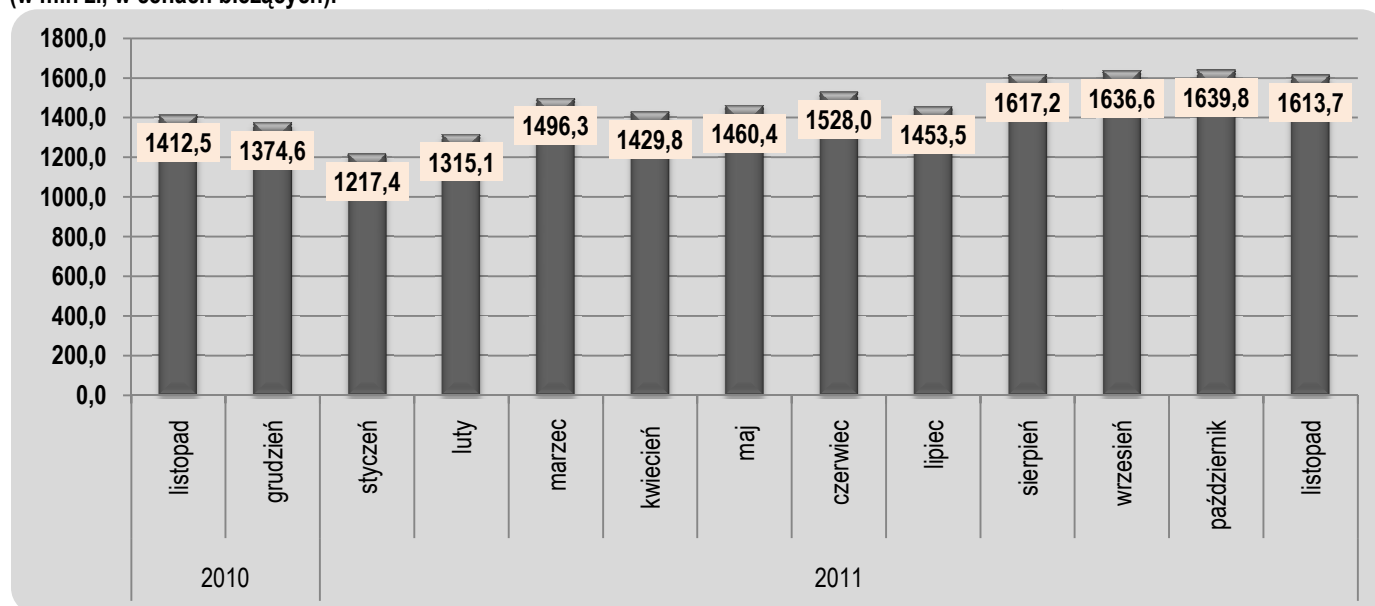

Tabela 1. Dane prezentowane w ujęciu kwartalnym		III kw. 2010	IV kw. 2010	I kw. 2011	II kw. 2011	III kw. 2011
Nakłady inwestycyjne w mln zł	woj. podlaskie	602,5	941,0	207,5	458,4	739,4
	Polska	55 422,8*	89 236,8	15 229,3	37 466,9	62 272,6
Przychody z całokształtu działalności w mln zł	woj. podlaskie	21 444,4	29 420,5	6 880,0	14 861,3	22 287,9
	Polska	1 472 871,0	2 029 730,8	512 781,6	1 072 567,1	1 652 839,5
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności w mln zł	woj. podlaskie	20 717,9	28 513,0	6 690,6	14 373,4	21 564,3
	Polska	1 391 377,5	1 922 051,9	485 532,3	1 005 928,5	1 560 099,4
Wynik na sprzedaży produktów, towarów i materiałów w mln zł	woj. podlaskie	657,1	863,8	157,5	430,7	738,6
	Polska	75 421,8	10 2018,2	26 443,3	55 900,6	87 190,0
Wynik finansowy brutto w mln zł	woj. podlaskie	733,7	922,8	190,0	488,4	724,3
	Polska	81 117,1	107 488,5	27 296,4	66 659,4	92 767,2
Wynik finansowy netto w mln zł	woj. podlaskie	614,5	770,5	143,7	399,7	594,5
	Polska	67 534,4	89 445,5	21 956,8	56 156,0	77 391,7
Wskaźnik rentowności obrotu brutto w %	woj. podlaskie	3,4	3,1	2,8	3,3	3,2
	Polska	5,5	5,3	5,3	6,2	5,6
Wskaźnik rentowności obrotu netto w %	woj. podlaskie	2,9	2,6	2,1	2,7	2,7
	Polska	4,6	4,4	4,3	5,2	4,7

*Dane zmienione przez GUS w stosunku do wcześniej publikowanych.

Tabela 2. Dane prezentowane w ujęciu miesięcznym		XI 2010	X 2011	XI 2011
Podmioty gospodarki narodowej (stan w końcu okresu)	woj. podlaskie	91 701	91 954	91 919
	w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	72 897	72 729	72 638
Produkcja sprzedana przemysłu w mln zł (w cenach bieżących)	woj. podlaskie	1 412,5	1 639,8	1 613,7
	Polska	84 511,0	98 480,1	99 267,2
Produkcja budowlano-montażowa w mln zł (w cenach bieżących)	woj. podlaskie	230,4	282,5	242,7
	Polska	7 926,3	9 828,5	9 103,2
Sprzedaż detaliczna towarów (w cenach bieżących)	woj. podlaskie (w mln zł)	555,1	638,7*	605,6*
	woj. podlaskie (poprzedni m-c=100)	91,8	97,8	95,3
	Polska	93,3	104,1	94,5
	Polska (poprzedni m-c=100)			

*Miernik wyliczony na podstawie sprzedaży detalicznej towarów w listopadzie 2010r. Urząd Statystyczny w Białymstoku od 15 kwietnia 2011r. nie udostępnia danych bezwzględnych w zakresie sprzedaży detalicznej, stąd wyliczenia własne mają charakter szacunkowy.

Komentarz:

Listopadowe indykatory w woj. podlaskim

- Dane dotyczące III kwartału zostały omówione w Indykatorach Podlaskiej Gospodarki za październik 2011r.
- W końcu listopada 2011 r. zanotowano 91 919 podmiotów (bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie), czyli o 35 podmiotów więcej niż przed miesiącem i o 218 więcej niż przed rokiem. Zdecydowana większość z nich, bo 79,0% to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W końcu listopada br. ich liczba zmniejszyła się o 91 w porównaniu do października br. oraz o 259 w relacji do listopada ub. roku.
- Produkcja sprzedana przemysłu w listopadzie 2011 r. osiągnęła wartość 1613,7 mln zł (w cenach bieżących). Była to wartość niższa w stosunku do ubiegłego miesiąca o 26,1 mln zł., natomiast wyższa o 201,2 mln zł. niż w analogicznym okresie roku ubiegłego.
- Produkcja budowlano-montażowa zrealizowana w analizowanym okresie osiągnęła wartość 242,7 mln zł. Zmalała o 14,1% w stosunku do zanotowanej w poprzednim miesiącu, ale wzrosła o 22,6% w stosunku do roku ubiegłego.
- Poziom sprzedaży detalicznej (w cenach bieżących) jednostek handlowych i niehandlowych w listopadzie 2011 r. zmniejszył się o 5,2% porównaniu z zanotowanym w poprzednim miesiącu, ale był wyższy o 9,1% w relacji do listopada roku ubiegłego.

Listopadowe indykatory w Polsce

- ✦ Dane dotyczące III kwartału zostały omówione w Indykatorach Podlaskiej Gospodarki za październik 2011r.
- ✦ W listopadzie br. produkcja sprzedana przemysłu (w cenach bieżących) w kraju, była o 17,5% wyższa niż przed rokiem natomiast w porównaniu z poprzednim miesiącem zwiększyła się o 0,8%.
- ✦ W przypadku produkcji budowlano-montażowej zanotowano wzrost w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego o 14,8,0%, oraz spadek w relacji do ub. miesiąca o 7,4%.
- ✦ Wskaźnik dynamiki sprzedaży detalicznej towarów w listopadzie 2011r. zmalał w kraju o 9,6 punktu procentowego w stosunku ale był jednocześnie wyższy o 1,2 punktu procentowego wyższy niż przed rokiem.

Definicje:

Nakłady inwestycyjne - nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. W skład nakładów na środki trwałe wchodzi nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m. in. roboty budowlano - montażowe, dokumentacje projektowo – kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne nakłady, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz od 1995 r. inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących).

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

Dane dotyczą finansów przedsiębiorstw prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw prezentowane są narastająco w ujęciu kwartalnym.

Przychody z całokształtu działalności – przychody, na które składają się:

- przychody netto ze sprzedaży w kraju i na eksport wytworzonych przez jednostkę produktów (wyrobów gotowych, półfabrykatów i usług), jak również opakowań, wyposażenia i usług obcych fakturowanych łącznie z produktami,
- przychody ze sprzedaży towarów i materiałów. Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem upustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług,
- pozostałe przychody operacyjne, czyli przychody związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki,
- przychody finansowe, czyli kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielonych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji (sprzedaży), zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich ważności, nadwyżkę dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

Przychody z całokształtu działalności prezentowane są narastająco w ujęciu kwartalnym.

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności – koszty, obejmujące:

- koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów,
- pozostałe koszty operacyjne, tj. związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki,
- koszty finansowe, np. odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od emitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, stratę ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżkę ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności prezentowane są narastająco w ujęciu kwartalnym.

Wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów – różnica między przychodami netto osiągniętymi ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów a kosztami poniesionymi na ich uzyskanie (koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów). *Wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) – wynik na działalności gospodarczej, skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych. *Wynik finansowy brutto prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Wynik finansowy netto (zysk lub strata) - otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia. *Wynik finansowy netto prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Wskaźnik rentowności obrotu brutto – relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności. *Wskaźnik prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Wskaźnik rentowności obrotu netto – relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności. *Wskaźnik prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Podmiot gospodarki narodowej - podmiot stosunków cywilno-prawnych prawa polskiego wyposażony w autonomię prawną, ekonomiczną i finansową, realizujący określoną przez siebie działalność, będący osobą prawną, jednostką organizacyjną niemającą osobowości prawnej albo osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą. Podmioty gospodarki narodowej są wpisywane do krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej REGON prowadzonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Wśród podmiotów gospodarki narodowej nie uwzględniono osób prowadzących gospodarstwa indywidualnie w rolnictwie.

Dane prezentowane są w ujęciu miesięcznym dla woj. podlaskiego i w ujęciu kwartalnym dla kraju.

Produkcja sprzedana przemysłu - podstawowy miernik działalności gospodarczej (tj. działalności przemysłowej, budowlano-montażowej, transportowej i innej) przedsiębiorstw i firm przemysłowych, czyli jednostek gospodarczych zaliczonych według PKD 2007 do sekcji B, C, D, E. Wartość produkcji sprzedanej obejmuje:

- wartość sprzedanych (niezależnie od tego, czy zostały zapłacone) na zewnątrz przedsiębiorstwa produktów: własnej produkcji wyrobów gotowych, wykonanych usług, prac naukowo-badawczych, prac projektowych, geodezyjno-kartograficznych, robót, w tym także budowlano-montażowych wykonanych siłami własnymi (tj. bez podwykonawców), itp. wynikającą z przemnożenia ilości sprzedanych wyrobów i usług przez jednostkową cenę sprzedaży skorygowaną o należne dopłaty, udzielone rabaty, bonifikaty, opusty lub umowne kwoty należne z tytułu sprzedaży wyrobów i usług, bez podatków od towarów i usług (VAT);
- wartość produktów wytworzonych niezaliczanych do sprzedaży, traktowanych na równi ze sprzedażą: wartość własnych wyrobów przekazanych do własnych punktów sprzedaży detalicznej, wartość wykonanych świadczeń na rzecz funduszu świadczeń socjalnych, wykonanych i przekazanych wyrobów i usług własnej produkcji na powiększenie wartości własnych środków trwałych, nieodpłatnie przekazanych produktów (tj. wyrobów i usług) na potrzeby reprezentacji i reklamy, przekazanych wyrobów i usług na potrzeby osobiste podatników i pracowników oraz darowizny wyrobów i świadczonych usług bez pobrania zapłaty;
- zryczałtowaną odpłatność agenta za powierzone mu prowadzenie działalności gospodarczej, użytkowanie środków trwałych itp., na podstawie umowy (zlecenia) zawartej z agentem; w przypadku umowy agencyjnej - pełne przychody agenta.

*W tabeli prezentowane są dane dotyczące przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. Wskaźnik – produkcja sprzedana przemysłu wyrażony jest w **cenach bieżących**, które w statystyce rozumiane są jako ceny faktycznie stosowane w dokonywanych transakcjach kupna-sprzedaży towarów i usług w danym okresie. Za ceny bieżące przyjmuje się zazwyczaj ceny z danego roku lub miesiąca. Dla odmiany **ceny stałe** (ceny porównywalne lub niezmiennicze) służą do ustalania zmian fizycznych rozmiarów zagregowanych wielkości ekonomicznych (produkcji, sprzedaży, spożycia) w ujęciu wartościowym. Ceny stałe są cenami z danego okresu, zwanego bazowym i ich zastosowanie umożliwia porównanie zmian cen w czasie (tzw. dynamika). Obliczenia nie są wówczas obciążone czynnikiem inflacji.*

Produkcja budowlano – montażowa – dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów – wykonane siłami własnymi systemem zleceń przez podmioty budowlane na rzecz obcych zlecających.

Sprzedaż detaliczna towarów (łącznie z podatkiem VAT) - sprzedaż towarów własnych i komisowych (nowych i używanych) w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. sklepy, magazyny) w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców. W wartości sprzedaży detalicznej, uwzględnia się wartość wytworzonych potraw i usług, sprzedanych wyłącznie we własnych placówkach gastronomicznych oraz wartość wytworzonych wyrobów sprzedanych we własnych punktach sprzedaży detalicznej. Sprzedaż detaliczna uwzględnia również dane z jednostek prowadzonych przez agentów, nie uwzględnia natomiast wartości sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową. Sprzedaż detaliczna realizowana jest w cenach płaconych przez konsumentów (ceny realizacji), łącznie z podatkiem od towarów i usług VAT.

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej towarów obejmują przedsiębiorstwa, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, w relacji: badany miesiąc do miesiąca poprzedniego.

Źródło:

1. *Biuletyn Statystyczny, nr 11 (649), GUS, Warszawa 2011.*
2. *Budownictwo – wyniki działalności w 2007 r., GUS, Warszawa 2008.*
3. *Komunikat o sytuacji społeczno – gospodarczej województwa podlaskiego, nr 11/2011, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2011.*
4. *Rocznik Statystyczny Województwa Podlaskiego, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2008.*
5. *www.stat.gov.pl.*

2. RYNEK KONSUMENTA

Wykres 2. Przeciętne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w woj. podlaskim oraz w Polsce w okresie: listopad 2010r. – listopad 2011r. (w zł)

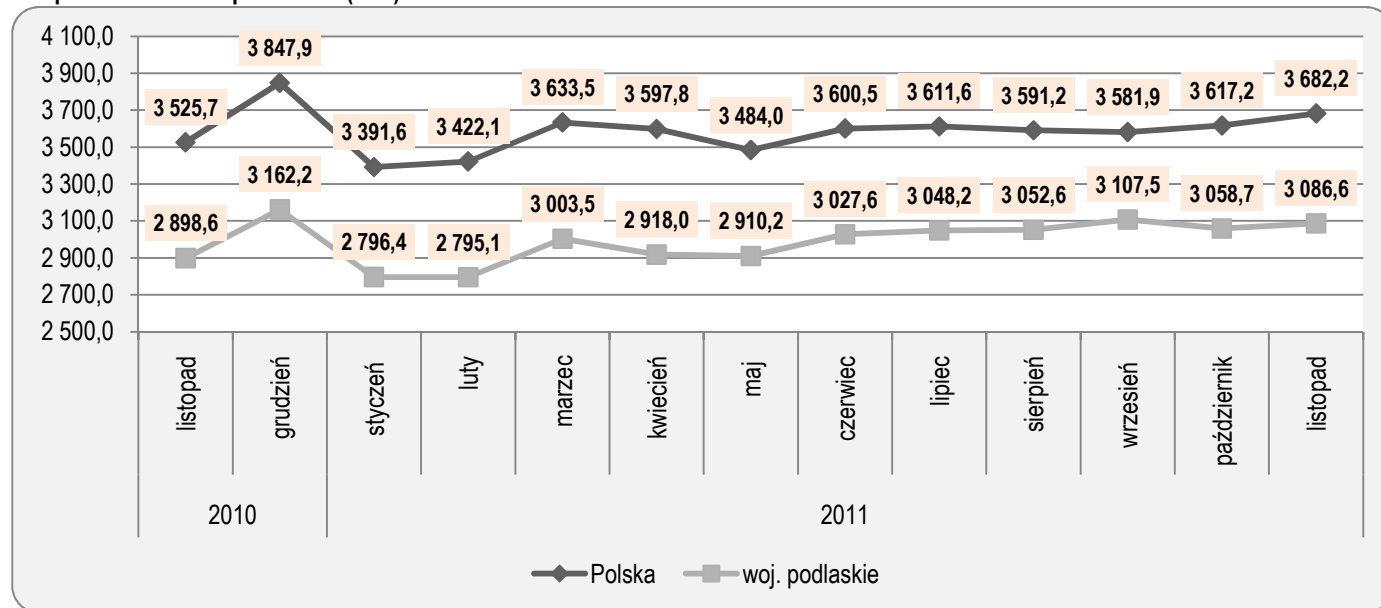

Tabela 1. Dane prezentowane w ujęciu kwartalnym		III kw. 2010	IV kw. 2010	I kw. 2011	II kw. 2011	III kw. 2011r.
Ludność w tys. (stan w końcu kwartału)	woj. podlaskie	1 188,9	1 188,3	1 187,5	.	.
	Polska	38 201	38 200**	38 193 ^{a*}	38 197*	38 213*
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (analogiczny okres poprzedniego roku = 100)	woj. podlaskie	101,8	102,5	103,8	104,9	104,3
	Polska	102,2	102,9	103,8	104,6	104,1

* od I kw. 2011r. - dane tymczasowe.

^a dane zmienione w stosunku do wcześniej publikowanych

Tabela 2. Dane prezentowane w ujęciu miesięcznym		XI 2010	X 2011	XI 2011
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (analogiczny okres poprzedniego roku=100)	Polska	102,7	104,3	104,8
Przeciętne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w zł	woj. podlaskie	2 898,6	3 058,7	3 086,6
	Polska	3 525,7	3 617,2	3 682,2

Komentarz:**Listopadowe indykatory w woj. podlaskim**

- Dane dotyczące III kwartału zostały omówione w Indykatorach Podlaskiej Gospodarki za październik 2011r.
- W listopadzie 2011r. zanotowano w województwie podlaskim wzrost przeciętnego wynagrodzenia brutto zarówno w stosunku do października br. o 27,9 zł oraz w relacji do listopada ub. roku o 188,0 zł. Poziom przeciętnego wynagrodzenia w województwie był w listopadzie br. niższy niż przeciętnie w kraju o 595,6 zł.

Listopadowe indykatory w Polsce

- Dane dotyczące III kwartału zostały omówione w Indykatorach Podlaskiej Gospodarki za październik 2011r.
- W listopadzie 2011r. inflacja w kraju osiągnęła poziom 4,8%, co oznacza jej wzrost o 0,5 punktu procentowego w stosunku do października 2011r. oraz o 2,1 pkt. % w relacji do listopada 2010r.
- Pracownicy zatrudnieni w sektorze przedsiębiorstw w skali kraju, uzyskali w listopadzie br. przeciętne wynagrodzenie brutto o 65,0 zł wyższe niż październiku 2011r., a także o 156,5 zł wyższe niż przed rokiem.

Definicje:

Ludność faktycznie zamieszkała - ogół osób (ogółem lub według określonych cech) zameldowanych na pobyt stały w danej jednostce administracyjnej i faktycznie tam zamieszkałych oraz osób przebywających czasowo i zameldowanych w tej jednostce administracyjnej na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. ponad 2 miesiące).

Ludność faktycznie zamieszkała prezentowana jest kwartalnie.

Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych – statystyczny wskaźnik ilościowego opisu dynamiki cen towarów i usług konsumpcyjnych w okresie badanym w porównaniu z okresem podstawowym (potocznie nazywany inflacją). Obliczany jest w oparciu o wyniki: badania cen towarów i usług konsumpcyjnych na rynku detalicznym oraz badania budżetów gospodarstw domowych, dostarczającego danych o przeciętnych wydatkach na towary i usługi konsumpcyjne, które są wykorzystywane do opracowania sytemu wag.

Przeciętne wynagrodzenie brutto - stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie (bez osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą).

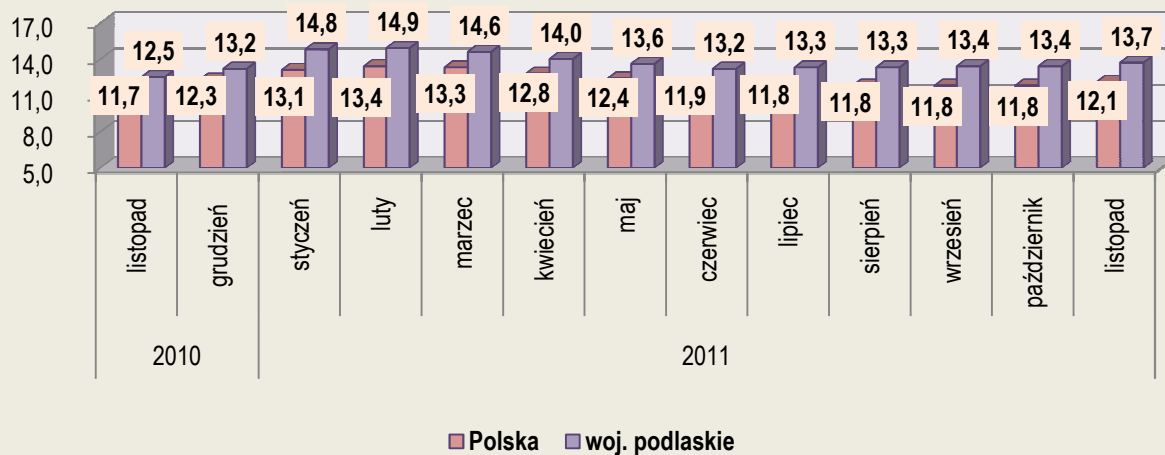
Dane w tabeli dotyczą przeciętnego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw.

Źródło:

- 1) *Biuletyn Statystyczny*, nr 11 (649), GUS, Warszawa 2011.
- 2) *Biuletyny Statystyczne Województwa Podlaskiego za: II-IV kwartał 2010 r. oraz I-II kwartał 2011r.*, Białystok 2010, 2011.
- 3) *Komunikat o sytuacji społeczno – gospodarczej województwa podlaskiego*, nr 11/2011, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2011.
- 4) *Kwartalne wskaźniki makroekonomiczne*; www.stat.gov.pl
- 5) www.stat.gov.pl

3) RYNEK PRACY

Wykres 3. Stopa bezrobocia w woj. podlaskim oraz w Polsce w okresie: listopad 2010r. – listopad 2011r. (w %).

Wykres 4. Średnia liczba bezrobotnych na jedną ofertę pracy w woj. podlaskim oraz w Polsce w okresie: listopad 2010r. – listopad 2011r.

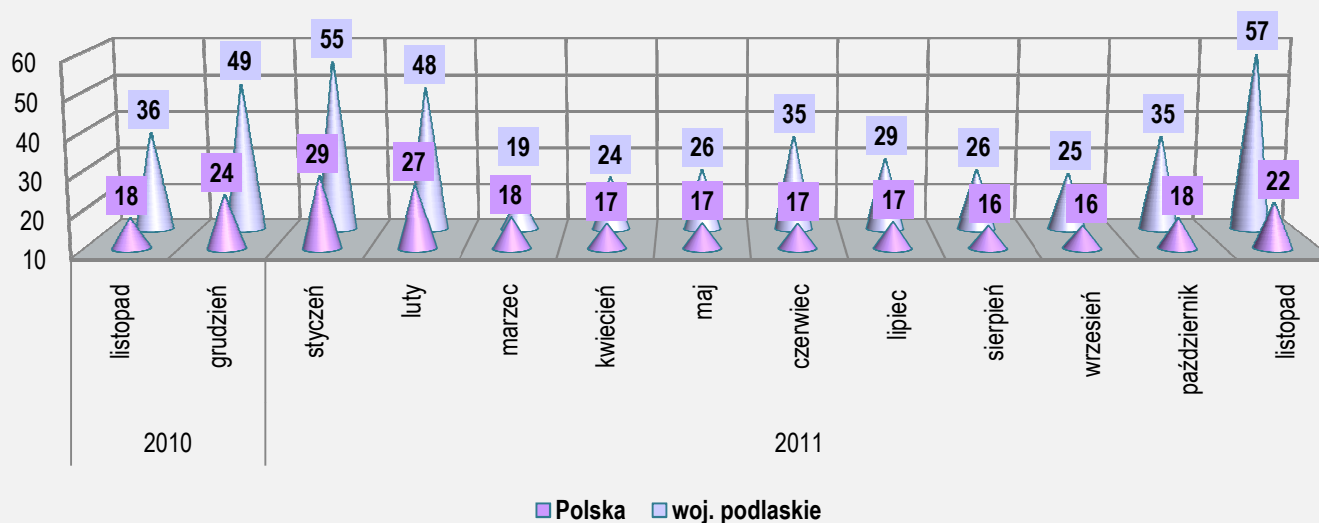

Tabela 1. Dane prezentowane w ujęciu kwartalnym		III kw. 2010	IV kw. 2010	I kw. 2011	II kw. 2011	III kw. 2011
Liczba osób aktywnych zawodowo w tys. osób	woj. podlaskie	568	544	523	547	557
	Polska	17 826	17 724	17 646	17 853	17 963
Wskaźnik aktywności zawodowej w %	woj. podlaskie	56,6	54,6	54,3	55,8	56,5
	Polska	56,2	55,8	55,6	56,0	56,4
Wskaźnik zatrudnienia w %	woj. podlaskie	51,0	49,6	48,8	51,0	51,8
	Polska	51,1	50,6	50,0	50,7	51,1

Tabela 2. Dane prezentowane w ujęciu miesięcznym		XI 2010	X 2011	XI 2011
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw	woj. podlaskie	96 853	98 778	98 390
	Polska*	5381	5 512	5 515
sektor publiczny	woj. podlaskie	9 545	9 061	9 055
sektor prywatny	woj. podlaskie	87 308	89 717	89 335
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	woj. podlaskie	12,5	13,4	13,7
	Polska	11,7	11,8	12,1
Bezrobotni „nowozarejestrowani”	woj. podlaskie	7 468	6 841	6 578
	Polska	263 093	225 808	232 418
Bezrobotni „wyrejestrowani”	woj. podlaskie	6 229	6 627	4 975
	Polska	223 022	219 927	185 052
Bezrobotni zarejestrowani ogółem (stan w końcu miesiąca)	woj. podlaskie	60 035	62 287	63 890
	Polska	1 858 288	1 867 570	1 914 936
z prawem do zasiłku	woj. podlaskie	6 764	7 121	7 595
	Polska	304 457	291 045	305 029
kobiety	woj. podlaskie	28 795	31 057	31 503
	Polska	979 000	1 026 058	1 041 387
zamieszkali na wsi	woj. podlaskie	19 927	21 321	21 801
	Polska	801 030	813 262	838 763
osoby w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	woj. podlaskie	3 945	4 023	4 237
	Polska	113 975	112 358	118 880
w tym osoby, które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia	woj. podlaskie	1 359	1 283	1 391
	Polska	31 743	28 148	30 885
osoby zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy	woj. podlaskie	1 403	1 452	1 492
	Polska	60 269	55 760	56 570
cudzoziemcy	woj. podlaskie	280	307	316
	Polska	2 942	3 036	3 089
osoby do 25 roku życia	woj. podlaskie	14 206	14 341	14 532
	Polska	407 415	401 603	408 767
kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	woj. podlaskie	5 706	6 036	6 149
	Polska	186 019	198 608	202 373
długotrwale bezrobotni	woj. podlaskie	31 043	34 698	35 542
	Polska	858 623	946 833	965 443
osoby powyżej 50 roku życia	woj. podlaskie	13 431	14 261	14 693
	Polska	397 958	411 075	422 751
osoby bez kwalifikacji zawodowych	woj. podlaskie	17 176	18 947	19 329
	Polska	491 737	563 660	576 019
osoby bez doświadczenia zawodowego	woj. podlaskie	19 447	20 187	20 426
	Polska	504 095	506 133	512 399
osoby bez wykształcenia średniego	woj. podlaskie	31 405	31 627	32 686
	Polska	1 045 734	1 022 003	1 055 886
osoby samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko poniżej 18 roku życia	woj. podlaskie	4 041	4 233	4 387
	Polska	150 276	162 755	166 398
Z ogółem osoby, które po odbyciu kary pozbawienia	woj. podlaskie	1 193	1 280	1 337
	Polska			

Tabela 2. Dane prezentowane w ujęciu miesięcznym		XI 2010	X 2011	XI 2011
wolności nie podjęły zatrudnienia	Polska	31 200	32 515	34 132
osoby niepełnosprawne	woj. podlaskie	3 305	3 461	3 488
	Polska	96 511	99 138	101 529
Oferty pracy** (zgłoszone w miesiącu sprawozdawczym)	woj. podlaskie	1 181	1 050	765
	Polska	61 270	54 879	44 935
w tym oferty pracy subsydiowanej	woj. podlaskie	663	358	295
	Polska	23 647	11 705	8 435
Średnia liczba bezrobotnych przypadających na jedną ofertę	woj. podlaskie	36	35	57
	Polska	18	18	22

* dane prezentowane w tysiącach.

** w statystyce rynku pracy oferty pracy od 2010 r. rozumiane są jako wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w danym miesiącu.

Komentarz:

Listopadowe indykatory w woj. podlaskim

- Dane dotyczące III kwartału br. zostały omówione w Indykatorach Podlaskiej Gospodarki za październik 2011r.
- Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w listopadzie 2011 r. ukształtowało się na poziomie 983901 osób, co oznacza spadek w relacji do ubiegłego miesiąca o 0,4% oraz wzrost w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego o 1,6%. Przeciętne zatrudnienie w sektorze publicznym było w listopadzie 2011 r. o 0,1 % niższe niż przed miesiącem i o 5,2% niższe niż w analogicznym okresie 2010 r. W sektorze prywatnym przeciętne zatrudnienie ukształtowało się w listopadzie br. na poziomie o 0,4% niższym niż w październiku br. oraz o 2,3 wyższym w stosunku do analogicznego okresu 2010 r.
- Stopa bezrobocia w listopadzie 2011 r. wzrosła w porównaniu do sytuacji sprzed miesiąca o 0,3 punktu procentowego oraz o 1,2 pkt. procentowego w stosunku do listopada 2010 r.
- Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy w końcu listopada br. była wyższa o 1 603 osoby w stosunku do października br. i wyższa o 3855 osób w stosunku do listopada 2010 r.
- W listopadzie br. zarejestrowano o 263 nowych bezrobotnych mniej niż w październiku br. i o 890 bezrobotnych mniej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Jednocześnie z rejestrów osób bezrobotnych wyłączono o 1652 osoby mniej niż przed miesiącem i o 1254 mniej niż przed rokiem.
- Spadku liczby bezrobotnych w listopadzie br., w odniesieniu do poprzedniego miesiąca, nie zanotowano w żadnej grupie osób bezrobotnych. Natomiast największe wzrosty liczby osób bezrobotnych zanotowano w tym okresie w grupach: długotrwale bezrobotnych – wzrost o 844 osoby i grupie osób bez wykształcenia średniego – wzrost o 1058 osób. Podobnie kształtuje się sytuacja w odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego. Tutaj również nie zanotowano spadku liczby bezrobotnych w żadnej grupie, natomiast największe wzrosty dotyczyły: długotrwale bezrobotnych – wzrost o 4499 osób i osób bez kwalifikacji zawodowych – wzrost o 2153 osoby.
- W listopadzie 2011 roku do powiatowych urzędów pracy woj. podlaskiego zgłoszono 765 ofert pracy (wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej), tj. o 27,1% mniej niż w poprzednim miesiącu, oraz o 35,2% mniej ofert pracy niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Wśród ofert pracy zgłoszonych do PUP w listopadzie 2011r., 295 dotyczyło pracy subsydiowanej i stanowiły one 38,6% wszystkich ofert, jakimi dysponowały urzędy.
- W listopadzie br. mniej bezrobotnych mogło odpowiedzieć na oferty zgłoszone do PUP, ponieważ średnia liczba bezrobotnych przypadających na jedną ofertę wyniosła 57. Oznacza to wzrost o 22 osoby na ofertę w porównaniu do ubiegłego miesiąca oraz wzrost o 21 osób w relacji do października 2010r.

Listopadowe indykatory w Polsce

- W Polsce przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w listopadzie br. uległo nieznacznemu zwiększeniu, o 3 tys. w por. do października br., oraz zwiększeniu o 134 tys. Osób w relacji do listopada 2010 r.
- Stopa bezrobocia w kraju wzrosła o 0,3 punktu procentowego w stosunku do października br. oraz o 1,2 punktu procentowego w relacji do analogicznego okresu roku ubiegłego.
- W listopadzie br. zanotowano zwiększenie liczby bezrobotnych o ok. 47,4 tys. osób w porównaniu do ub. miesiąca oraz o 56,6 tys. osób w porównaniu do listopada 2011r.
- Liczba bezrobotnych „nowozarejestrowanych” wzrosła w listopadzie o 6,6 tys. Osób w odniesieniu do października br. ale zmalała o 30,7 tys. osób w relacji do listopada 2010r.
- Liczba bezrobotnych „wyrejestrowanych” ze statystyk urzędów zmalała w listopadzie o 34,9 tys. osób w porównaniu do października br. i o 38,0 tys. w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego.
- We wszystkich grupach osób bezrobotnych zanotowano wzrost liczby bezrobotnych w stosunku do października br. największe wzrosty dotyczyły osób długotrwale bezrobotnych – wzrost o 18610 osób i osób bez wykształcenia średniego – wzrost o 33883 osoby. W relacji

do roku ubiegłego, spadła liczba bezrobotnych w grupie osób, które ukończyły szkołę wyższą do 27 roku życia o 858 osób oraz w grupie osób zwolnionych z przyczyn zakładu pracy o 3699 osób.

- Średnia liczba bezrobotnych przypadających na jedno wolne miejsce pracy była w listopadzie br. wyższa o 4 osoby wyższa w stosunku zarówno do ubiegłego miesiąca jak i analogicznego okresu roku ubiegłego.

Definicje:

Aktywni zawodowo – osoby w wieku 15 lat i więcej należące do pracujących (zgodnie z pojęciem – „Pracujący wg BAEL i NSP 2002”) lub bezrobotnych (zgodnie z pojęciem – „Bezrobotni wg BAEL i NSP 2002”).

Wskaźnik aktywności zawodowej - współczynnik aktywności zawodowej jest to procentowy udział aktywnych zawodowo (wg BAEL i NSP 2002) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej.

Wskaźnik zatrudnienia - procentowy udział ludności pracującej („Pracujący według BAEL i NSP 2002”) w ogólnej liczbie ludności.

Przeciętne zatrudnienie - średnia wielkość zatrudnienia obliczona dla badanego okresu (np. miesiąca, kwartału, roku) na podstawie ewidencyjnego stanu zatrudnienia. Przeciętne zatrudnienie w badanym okresie uwzględnia pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełne etaty.

W tabeli zaprezentowano dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w jednostkach o liczbie pracujących więcej niż 9 osób, w podziale na sektor publiczny oraz sektor prywatny.

Sektor publiczny - ogół podmiotów gospodarki narodowej grupujących własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego. W przypadku równego udziału kapitału publicznego (50% stanowi łączny udział własności: Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych, jednostek samorządu terytorialnego) i prywatnego (50% stanowi łączny udział własności: krajowych osób fizycznych, pozostałych krajowych jednostek prywatnych, osób zagranicznych) podmiot gospodarki narodowej zaliczany jest do sektora prywatnego.

Sektor prywatny - ogół podmiotów gospodarki narodowej grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego. W przypadku równego udziału kapitału publicznego (50% stanowi łączny udział własności: Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych, jednostek samorządu terytorialnego) i prywatnego (50% stanowi łączny udział własności: krajowych osób fizycznych, pozostałych krajowych jednostek prywatnych, osób zagranicznych) podmiot gospodarki narodowej zaliczany jest do sektora prywatnego.

Stopa bezrobocia (wskaźnik bezrobocia) - procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo (tzn. pracującej i bezrobotnej). W przypadku BAEL i NSP 2002 definicja odnosi się do osób bezrobotnych (zgodnie z pojęciem - „Bezrobotni według BAEL i NSP 2002”) i aktywnych zawodowo (będących sumą pracujących - zgodnie z pojęciem – „Pracujący według BAEL i NSP 2002” bezrobotnych (zgodnie z pojęciem – „Bezrobotni według BAEL i NSP 2002”). W przypadku bezrobocia rejestrowanego definicja odnosi się do osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy (zgodnie z pojęciem – „Bezrobotni zarejestrowani”) i aktywnych zawodowo będących sumą zarejestrowanych osób bezrobotnych i pracujących w jednostkach sektora publicznego i prywatnego. Liczba pracujących nie uwzględnia osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

W tabeli zaprezentowano stopę bezrobocia rejestrowanego.

Bezrobotni „nowozarejestrowani” (napływ bezrobotnych) – są to osoby zarejestrowane w powiatowych urzędach pracy w ciągu miesiąca, kwartału lub roku. Wśród nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyróżnić można następujące kategorie: rejestrujących się w urzędzie pracy jako bezrobotni po raz pierwszy i powracających do rejestracji po raz kolejny (w tym po pracach interwencyjnych, robotach publicznych lub po szkoleniu), osoby dotychczas nie pracujące i poprzednio pracujące, osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, a także zwolnionych z przyczyn zakładu pracy (zwolnienia grupowe).

Bezrobotni „wyrejestrowani” (odpływ bezrobotnych) – są to osoby, które w ciągu miesiąca, roku zostały wykreślone z ewidencji urzędów pracy z różnych przyczyn, m.in. w związku z: pracami sezonowymi, rozpoczęciem szkolenia lub stażu u pracodawcy, niepotwierdzeniem gotowości do pracy, dobrowolną rezygnacją ze statusu bezrobotnego, podjęciem nauki, ukończeniem przez kobiety 60 lat, a mężczyzn – 65 lat, nabyciem prawa emerytalnego lub rentowego, nabyciem uprawnienia do zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego.

Bezrobotni zarejestrowani – to osoby niezatrudnione i nie wykonujące innej pracy zarobkowej, zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie albo innej pracy zarobkowej (bądź, jeśli są to osoby niepełnosprawne - zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczące się w szkole z wyjątkiem uczących się w szkole dla dorosłych lub przystępujących do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły lub w szkole wyższej gdzie studiują w formie studiów niestacjonarnych, zarejestrowane we właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli:

- a) ukończyły 18 lat,
- b) nie ukończyły 60 lat - kobiety lub 65 lat - mężczyźni,
- c) nie nabyły prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej albo po ustaniu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, zaprzestaniu prowadzenia pozarolniczej działalności, nie pobierają zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego lub macierzyńskiego,
- d) nie są właścicielami lub posiadaczami samoistnymi lub zależnymi nieruchomości rolnej, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.), o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe lub nie

podlegający ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy jako współmałżonkowie lub domownicy w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe,

e) nie uzyskujące przychodów podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym z działów specjalnych produkcji rolnej, chyba że dochód z działów specjalnych produkcji rolnej, obliczony dla ustalenia podatku dochodowego od osób fizycznych, nie przekracza wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 2 ha przeliczeniowych ustalonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o podatku rolnym, lub nie podlegają ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy jako współmałżonkowie lub domownicy w takim gospodarstwie,

f) nie podjęły pozarolniczej działalności od dnia wskazanego w zgłoszeniu do ewidencji do dnia wyrejestrowania tej działalności albo niepodlegające na podstawie odrębnych przepisów obowiązki ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników,

g) nie są tymczasowo aresztowani lub nie odbywają kary pozbawienia wolności,

h) nie uzyskują miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów uzyskanych z tytułu odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych,

i) nie pobierają na podstawie przepisów o pomocy społecznej zasiłku stałego,

j) nie pobierają, na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania,

k) nie pobierają po ustaniu zatrudnienia świadczenia szkoleniowego, o którym mowa w „Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy” w art. 70, ust. 6.

Bezrobotny do 25 roku życia – to osoba bezrobotna, która w roku kalendarzowym zastosowania wobec niej usług lub instrumentów rynku pracy nie ukończyła 25 roku życia.

Bezrobotni, którzy ukończyli szkołę wyższą do 27 roku życia – to osoby zarejestrowane jako bezrobotne w okresie do 12 miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie lub innym dokumencie poświadczającym ukończenie szkoły wyższej, które nie ukończyły 27 roku życia.

Bezrobotny długotrwale - oznacza osobę bezrobotną, pozostającą w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat.

Bezrobotny powyżej 50 roku życia - to osoba bezrobotna, który w roku kalendarzowym zastosowania wobec niej usług lub instrumentów rynku pracy ukończyła co najmniej 50 lat życia.

Bezrobotny bez kwalifikacji zawodowych - to osoby bezrobotne o wykształceniu gimnazjalnym lub niższym oraz nieposiadające kwalifikacji do wykonywania zawodu.

Osoba samotnie wychowująca dziecko – to osoba samotnie wychowującą co najmniej jedno dziecko w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Bezrobotni niepełnosprawni – są to osoby niepełnosprawne zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotne, spełniające warunki określone w art. 2, ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001 z późn. zm.) oraz art. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776, z późn. zm.).

Źródło:

- 1) *Aktywność ekonomiczna ludności w województwie podlaskim*, Urząd Statystyczny w Białymstoku.
- 2) *Biuletyn Statystyczny*, nr 11 (649), GUS, Warszawa 2011 r.
- 3) *Komunikat o sytuacji społeczno – gospodarczej województwa podlaskiego*, nr 11/2011, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2011.
- 4) *Sprawozdanie MPIPS - 01*, Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku.
- 5) *Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2008 Nr 69, poz. 415 z późn. zmianami)*.
- 6) *Zasady Metodyczne Statystyki Rynku Pracy i Wynagrodzeń*, GUS, Warszawa 2008 r.
- 7) www.psz.praca.gov.pl
- 8) www.stat.gov.pl
- 9) *Podlaski rynek pracy. Listopad 2011r.*, Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku, Białystok 2011r.

Zapraszamy do zapoznania się z rozszerzoną wersją *Indykatorów Podlaskiej Gospodarki* w formacie Excel, która zamieszczana jest na stronie internetowej *Podlaskiego Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych*: <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl/index.php/strony/9807>